

ODTAJNENÉ

TAJNÝ ROZKAZ

MINISTRA VNITRA

Ročník 1956

V Praze dne 30. ledna 1956

Číslo 17

OBSAH: 17. Opatření k upevnění systému občanských průkazů.

Vis. list RMV: 29/54. Zrušeno podle RMV-22/1964

17

Opatření k upevnění systému občanských průkazů.

V praxi orgánů MV a VB vyskytly se četné případy, že protistátní a zločinecké živly prokazovaly dlouhou dobu svoji totožnost padělanými nebo pozměněnými občanskými průkazy a využívaly jich k páčání dalších trestných činů.

Tento stav umožnila na jedné straně skutečnost, že pracovníci na úseku občanských průkazů pracují většinou formálně a administrativně a neuplatňují hlavní zásady systému průkazů v boji s trestnou činností a činnost práce skupin průkazů probíhá bez soustavného usměrňování a kontroly, protože vedení správ a oddělení VB nevěnují náležitou pozornost tomuto pracovnímu úseku.

Na druhé straně ostatní příslušníci MV a VB, na př. okresní zmocněnci při kontrolách osobních dokladů, a zejména vyšetřovací pracovníci při výslechu podezřelých a obviněných osob, se ne vždy důkladně zajímají o to, zda doklad patří skutečně osobě, jež se jím prokazuje; jejich spolupráce s pracovníky na úseku průkazů je nedostatečná a není zaměřena k využití systému průkazů k odhalování všech osob prokazujících se padělanými, pozměněnými, nebo neprávem vydanými průkazy.

Důsledky tohoto nesprávného provádění práce na úseku průkazů se pak projevují v četných případech narušování a zneužívání celého systému občanských průkazů.

Na příklad od r. 1949 byla hledána k zatčení Alžběta Kozárová pro krádež a prostituci. Přestože bylo známo, že jmenovaná často vystupuje pod falešnými jmény a byla učiněna potřebná opatření v místech, kde se často zdržovala, celostátní pátrání bylo bezvýsledné až do r. 1955, kdy byla zatčena při příležitostné návštěvě u svých rodičů. Při zatčení byl u Kozárové nalezen padělaný občanský průkaz, kterým po celou dobu prokazovala svoji totož-

nost a na základě něhož byla řádně přihlášena k pobytu v Karlových Varech.

Ačkoliv během pátrání byla jmenovaná několikrát vyšetřována pro prostituci a bylo na ni podáno trestní oznámení, uniklo pozornosti pracovníků MV a VB, že jde o osobu vystupující pod falešným jménem, prokazující se padělaným občanským průkazem.

Jiný příklad: mnohonásobný a nebezpečný podvodník Josef Duček byl hledán k zatčení od r. 1946. Teprve po jeho zatčení v r. 1954 se zjistilo, že jmenovaný se dlouhou dobu prokazoval jak ohlašovným, tak při perlustraci odcizenými, obrazítkovanými a jím vyplňovanými tiskopisy o propuštění z vazby, a že v r. 1952 byl dokonce odsouzen pod falešným jménem Hruška. Později opatřil si Duček i opis křestního listu jistého Veverky, který si dal soudně ověřit a pomocí něhož a dalších podvodů získal normální cestou občanský průkaz, do kterého si připsal inženýrský titul. Pod tímto jménem vystupoval, prokazoval se při kontrolách a hlásil k pobytu až do zatčení.

Podobných příkladů lze uvést více a všechny nasvědčují tomu, že systém průkazů neslouží ještě, jak je třeba, boji s trestnou činností.

Za účelem odstranění těchto nedostatků, a zabránění možnosti používat padělaných nebo nepravých průkazů k protistátním a zločineckým cílům,

nařizují:

- 1) náčelníkům správ VB: *29/54 7. 11.*
~~zrušeno dle RMV č. 29/54 7. 11.~~
slušných oddělení průkazů na to, aby náčelníci oddělení VB v soulase s instrukcí o občanských průkazech sami prohlíželi doklady, předkládané k výdeji občanských průkazů a o jejich výdeji rozhodovali;
- 2) náčelníkům okresních oddělení VB:
 - a) zesílit řízení a kontrolu práce skupin průkazů za tím účelem, aby bylo zabráněno protistátním a zločineckým živlům získat a kryt se nepravým občanským průkazem,

b) organisovat za součinnosti pracovníků průkazů - podle potřeby - prověrky ubytovacích zařízení, i u jednotlivých domů za účelem odhalení osob, držících padělané nebo pozměněné průkazy, osob bez průkazů nebo nehlášených k pobytu, osob vyhýbajících se práci a pod. V tomto směru vést také příslušné okreskové zmocněnce k plnění pro ně platné instrukce;

c) neprodleně reagovat na případy porušování systému průkazů a hlášení obyvatel a povolávat k odpovědnosti soustavné rušitele systému průkazů i osoby, které úmyslně nebo z nedbalosti umožňují obcházet předpisy o průkazech a hlášení obyvatel;

d) zaměřovat agenturně informátorskou síť, důvěrníky a členy PS-VB též na odhalování rušitelů systému průkazů a hlášení obyvatel;

3) pracovníkům skupin průkazů:

důkladně prohlížet při výměně průkazů nebo při výkonu ohlašovací agendy předkládané doklady a v podezřelých případech s veškerou důsledností prověřovat totožnost osoby, jež doklady předložila;

4) náčelníkům a vyšetřovacím pracovníkům MV a VB a dozorcím útvarů:

věnovat při prověřování a výsledku osob zvláštní pozornost dokladům a v podezřelých

Č. VB-040.779/90-55.

případech činit opatření k ověření jejich pravosti. Přitom neopomíjet otázku, zda jsou tyto osoby řádně hlášeny k pobytu a nejsou-li hlášeny, zjišťovat, kde bydlí a kdo jim umožnil obcházet platné předpisy;

5) náčelníkům všech součástí MV a VB:

a) zasílat padělané, pozměněné nebo odcizené průkazy odboru průkazů hlavní správy VB se zprávou, ve které musí být zejména uvedeno: kdo a za jakých okolností průkaz odhalil, bližší údaje o držiteli průkazu, k jakým účelům bylo průkazu používáno, jaké trestné činy držitel průkazu spáchal nebo měl v úmyslu spáchat, kdy, kde a kdo mu dal padělaný, nebo na základě nepravých údajů vydaný, průkaz,

b) rozšiřovat zkušenosti z odhalování žvlů, které využívaly padělaných, pozměněných nebo odcizených a vylákaných průkazů k páčání trestné činnosti. Vyslovovat pochvaly a odměňovat ty pracovníky, kteří iniciativním a pozorným sledováním systému průkazů přispěli k odhalení takových žvlů. Výsledky jejich práce hodnotit jako důležitý přínos k boji s trestnou činností.

c) seznámit s tímto rozkazem všechny příslušníky MV a VB v rozsahu potřebném pro jejich práci.

Současně zrušuji čl. 110 TRMV č. 107/1954.

Provedeno H.

Ministr vnitra

RUDOLF BARÁK v. r.

Obdrží: ministr vnitra

náměstkové ministra vnitra

oper. součástí ústř. aparát. MV

krajské správy MV a správy VB

OŽD-MV a OŽO-VB

okresní odd. MV a oddělení VB.

Jaká opatření byla na základě tohoto rozkazu u součástí učiněna?

Kdo je pověřen soustavnou kontrolou jejich plnění?